

noszą dla tak dużej centrali dość ściśle¹⁾ około 3% kapitału zakładowego czyli 630.000 zł. co czyni razem 3.017.700 zł. czyli

$$\frac{3.017.700}{328.320.000} = 0.92 \text{ gr./KWG.}$$

Produkcja żelazo-krzemu byłaby więc przy elektrowni wodnej zupełnie możliwa, aczkolwiek pracowałoby się blisko granicy rentowności.

Fabryki szwedzkie i norweskcie pracują ze znacznie tańszym prądem mają bowiem jako położone w stromo górzystym terenie przeważnie wodę o spadku powyżej 50 m. Koszta założenia centrali są wówczas znacznie niższe²⁾ i wynosiły przed wojną zaledwie 150 marek = 180 zł. czyli dziś $180 \times 1.5 = 270$. — zł. za instalowany KW. Daje to analogicznie licząc kapitał 10.500.000 zł., amortyzację roczną 1.193.850 zł. i licząc nawet te same koszty ruchu cenę prądu 0.56 gr/KWG. Tem się więc tłumaczy, że prawie całe zapotrzebowanie świata na żelazo-krzem pokrywają kraje skandynawskie.

Chorzów 15 kwietnia 1925.

ZE SPRAW ORGANIZACYJNYCH, GOSPODARCZYCH I HANDLOWYCH.

W sprawie Cukrowniczej Stacji Doświadczalnej w Politechnice Warszawskiej

Komunikat II.

Nawiązując do komunikatu naszego, ogłoszonego w r. ub.³⁾, podajemy dziś do wiadomości publicznej dalsze wyniki naszej akcji w sprawie urządzenia Cukrowniczej Stacji Doświadczalnej przy Zakładzie Technologii Organicznej i Technologii Węglowodanów Politechniki Warszawskiej.

Na rzecz projektowanej Stacji Doświadczalnej w dalszym ciągu złożone zostały lub też zadeklarowane — następujące nowe dary:

„Z. Orłowski, J. Rogowicz i Ska Inżynierowie“ Sp. z ogr. odp. — w liście z d. 9 grudnia r. ub. wyraziła gotowość bezinteresownego wykonania całkowitej izolacji termicznej projektowanej fabryczki oraz złożenia zasilku pieniężnego.

„Technika Gorzelnicza“ Sp. Akc. Wytwórczo-Handlowa przy Związku Zawodowym Techników Gorzelniczych — w marcu r. b. przyrzekła zaopatrzyć Stację w cały szereg przyrządów do kontroli fabrykacji, jakie są wyrabiane w warsztatach Spółki.

¹⁾ A. Ludin; Die Wasserkräfte T. I, tablica 2 do str. 12. Hütte III, str. 595.

²⁾ Rziha-Seidener, tablica na str. 293.

³⁾ Przemysł Chemiczny 8. 260.

Od Cukrowni „Kruszwica“ Tow. Akc., przy poparciu Dyrektora Zarządzającego p. Czesława Krzymuskiego, — d. 17 marca r. b. otrzymano w darze 500 złotych.

Od „Cukrowni w Gostyniu“ Spółdz. z ogr. odp., przy poparciu Dyrektora-Zarządzającego p. Zygmunta Psarskiego, — w d. 24 marca r. b. otrzymano w darze 1000 złotych.

Od „Polskich Fabryk Maszyn i Wagonów Z. Zieleniewski S. A.“, przy poparciu Dyrektora Naczelnego p. Antoniego Lewalskiego, — w d. 28 kwietnia r. b. otrzymano na urządzenie Stacji zasilek w kwocie 5.000 złotych.

Wyrażając naszą wdzięczność najgłębszą dla wyżej wymienionych naszych Ofiarodawców, żywimy nadzieję, iż przy dalszej wydatnej pomocy ze strony Przemysłu Polskiego będziemy mogli niedługo przystąpić do budowy Stacji.

Również dziękujemy serdecznie Szanownym Redakcjom czasopism: Czasopisma Technicznego, Gazety Cukrowniczej, Mechanika, Przeglądu Gazowniczego i Wodociagowego, Przeglądu Technicznego, Przemysłu Chemicznego, Przemysłu Rolnego, Przyrody i Techniki oraz Techniki Gorzelniczej — za łaskawe umieszczenie komunikatów i notatek w sprawie Cukrowniczej Stacji Doświadczalnej.

WARSZAWA, POLITECHNIKA, 15 MAJA 1925 R.

Kierownik Zakładu Technologii Organicznej
i Technologii Węglowodanów Politechniki
Warszawskiej Profesor Inżynier Technolog.

Kazimierz Smoleński.

Asystent Zakładu Inżynier Technolog.

Adolf Siwicki.

Sprawozdanie z Wystawy Win i Przetworów z Soku Owocowego w Warszawie.

Przed wojną każda z trzech połaci Polski była włączona do państwa, produkującego wina winogronowe. Zjednoczona Niepodległa Polska została odcięta granicami celnymi od źródeł produkcji win winogronowych, a okres inflacji i stabilizacji waluty zmniejszył import win zagranicznych do minimum.

O spożyciu przedwojennem, z braku innych danych statystycznych, możemy sądzić na zasadzie liczb podanych w Bilansie Handlowym Królestwa Polskiego — Tenenbauma. Ekstrapolując te dane na całą ludność Rzeczypospolitej Polskiej, otrzymujemy liczbę spożycia przedwojennego w wysokości około 15,000.000 lit. Wytworzone warunki ekonomiczne stworzyły dla Polski wyjątkowo sprzyjające okoliczności dla rozwoju produkcji win owocowych.

W roku 1923 produkcja ta (spożycie w 1924) przedstawiała liczbę 1,500.000 litr. do 1,800.000 litr., import zaś win zagranicznych — około 2,000.000 litr.

Potencjalna produkcja wina owocowego w Polsce, może być przyjęta jako równa potencjalnemu spożyciu wina w ilości 15,000.000 litr.; oczywiście, część spożycia będzie zawsze pokrywana przez wina zagraniczne, ale wzajemnie istnieje możliwość eksportu do krajów nadbałtyckich, które ze względów klimatycznych nie mają rozwiniętej tej gałęzi przemysłu. Poza horoskopami spożycia, produkcja win owocowych w Polsce ma zapewnione podstawy